

Ecoul

Director: CONST. I. ȘTEFĂNESCU • Redacția și adresa, ARAD, Bd. Regelui Ferdinand 5. Telef. 333.

Note zilnice

Telegramele din străinătate anunță semnarea acordului franco-german prin care d. Hitler a declarat că Germania nu mai are nici o revendicare teritorială față de Franța.

Cu toate acestea, diplomații atelor față de cari Reich-ul are anumite angajamente, nu pregetă să caute noi asigurări în fațarea pactelor existente.

Franța, prin ministrul său de externe, d. Laval, încearcă să învinge Polonia să adere la pactul oriental. Prilejul acesta este prea bine venit pentru Polonia, iar d. Beck crede că momentul să câștige o garanție în us, în ceea ce privește chestiunea coridorului Danzig. Condiționează, deci adeziunea Poloniei de adeziunea Germaniei la acest pact. Situația Germaniei ar clarificată în acest caz: Reich-ul renunța, în consecință, la toate din revendicările sale de acum. Iar în momentul, în care guvernul hitlerist nu și-ar resuscita angajamentele luate, guvernul din Varșovia s'ar socoti, drept, absolvat de obligațiunile pe cari i le incumbă calitatea de semnatar al pactului în chestiune.

Pactul oriental ar fi deci o lovitură dată revizionismului. Partea aceasta a chestiunii interesează pe noi, în măsura în care contribuie la nimicirea revizionismului maghiar.

Pentru că, odată clarificată această chestiune, odată ce iobagii unguri va și că revizionismul pacinic nu-i posibil, și va ști că „dreptatea cauzei maghiare” n'a fost decât o himeră, ofiții Ungariei, animatorii revizionismului, vor trebui să dea explicațiile necesare și să tragă consecințele.

„Revizionismul pacinic” nu-i altceva decât baza unei politici fundamentale, menită să păstreze o tuție echivocă în Ungaria la fundiarilor. Magnații unguri, n'ată ce au fost deposedați de latifundiile pe cari le acaparaseră în dauna iobagilor din Ardeal, s'au străduit să rămână încă în posesia celor pe cari le posedau dincolo de Tisa. Așadar, deci tot interesul ca situația lor dinaintea războiului să rămână aceeași față de iobagii unguri. Pentru că, de redobândirea teritoriilor redade statelor vecine, știu ei că nu va putea fi vorba vreodată.

Formula: „revizuirea tratatelor pe cale pacinică”, a fost, așa cum, născocită pentru a se așeza în ochii țărănimii. Și aceasta era cu atât mai necesară cât Eckhardt Tibor pusese baze partidului agrarian, cerând o reformă agrară.

Dar acum, după 16 ani, politica revizionistă ar trebui să lăști mai mult teren pentru ca să găsească o legitimare. Situația însă e inversată: revizionismul e, pe zi ce trece, din ce în ce mai aspru condamnat. Și, pentru că revizionismul maghiar ține vechile teritorii „în interesul plugarilor”, Statele cărora se cere sprijin în acest scop retinând că Ungaria trebuie să facă o reformă agrară asemănătoare

cu cea din statele succesoare. Regentul Horty își dă seama că acest fapt ar fi o primă garanție că revizionismul unguri nu intenționează acapararea pe seama lor a teritoriilor pe cari le revendică în baza unei istorii falsificate.

Aceasta pare a fi, de altfel și punctul de vedere al generalului Gömbös, care poartă acum răspunderea politicii revizioniste. Lucrul acesta, cum e și natural, nu convine contelui Bethlen. D-sa a ținut să reacționeze prompt atunci când guvernul Gömbös a anunțat mai multe reforme, printre cari: reforma agrară și introducerea votului secret, obligându-și partizanii politici să se retragă din actuala garnitură ministerială.

Contele Bethlen, credea că noii miniștri nu se vor bucura de încrederea regentului și astfel o criză de regim ar fi iminentă.

Până acum situația guvernului dela Budapesta nu-i consolidată. Consolidarea sa depinde în aceeași măsură de voința regentului Horty, cât și de eficacitatea terorismului gömbös-ist. R.

Vizita M. S. Regina Maria la Constanța

Eri dimineață M. S. Regina Maria a sosit la Constanța. A fost primită de autorități împreună cu primarul, d. Horia Grigorescu. Un detașament de soldați a dat onorul.

Din gard, M. S. Regina a mers cu automobilul în port, pentru a vizita crucișătorul Devonshire. În momentul când M. Sa a pășit pe bord s'a tras, în semn de salut, o salvă de 21 lovituri de tun. Regina a fost întâmpinată de comandantul crucișătorului Devonshire, și întregul corp ofițeresc. M. S. Regina Maria a luat masa pe bord. Crucișătorul a părăsit, după amiază, Constanța.

Elevi români din Jugo-Slavia, la „Tinerimea Română”

Am rămas foarte surprinși azi, citind un comunicat pe care a binevoit să-l dea publicității Societatea Tinerimea Română, în legătură cu desfășurarea propagandei care va avea loc cu ocaziunea concursurilor din acest an.

Se spunea anume în acel comunicat că, în afară de elevii și studenții din țară, vor mai participa la aceste festivități, adică mai precis, vor lua parte la concurs și elevii școlilor românești din Jugoslavia și Bulgaria, Grecia etc.

Este foarte frumos din partea conducătorilor acestei societăți că se mai gândesc și la acești nenorociți fii. Este bună inițiativa pe care au luat-o, de a da prilejul acestor elevi ca să poată și ei ve-

deveniți și ei cunoscători țara mamă, să respire și ei câteva clipe de adevărată libertate în România visurilor lor de copii.

Ne închipuim de câtă veselie, de câtă bucurie vor fi cuprinși, când vor putea să se salute și să-și vorbească fără nici o frică, în limba cântecelor de leagăn în cari i-au crescut mamele lor, în limba românească, pe care n'o pot vorbi decât în ascuns în țările în cari își duc calvarul sclăviei lor, inocenți.

Dar, lăsând toate acestea la o parte, am voi să clarificăm un lucru, în ceea ce privește pe elevii din Jugoslavia.

Anume, am dori să știm dacă cei dela Tinerimea Română, cunosc sau nu, ade-

...In Aradul plin de „șomeri” — cu cari se chelesc sume respectabile din subvențiile date de stat, județ și comună, plus ajutoarele instituțiilor particulare — nu se găsește nici o sută de oameni, contra plată, la cârâitul zăpezii.

...Dăi, mai merită să l mai dai o centimă din ce-ț cerșește la tot pasul, „că-l șomer”?

Tot problema minoritară

In declarațiile domnului Ion Mihalache, am căutat — mărturisim — cu infrigurare, măcar câteva cuvinte privitoare la politica față de minoritari. Am căutat și în cele dela Sibiu ale d-lui N. V. Tillea și iar n'am găsit. În vară la Arad, d. Vaida, cu acel umor care-l caracterizează, a atins tangențial problema minorităților, fără a-i schița soluționarea preconizată de partidul național-țărănesc. E drept, că pe acela vreme, nu se începuse încă elaborarea programului la Mamaia, așa că orice declarații privitoare la minorități, ar fi căzut în responsabilitatea declarantului.

Acum însă, când programul — care cuprinde aproape 1000 pagini —, e gata pe ici pe colo va mai fi modificat și desăvârșit — așteptarea noastră era legitimă. Voiam să cunoaștem cuvântul celui de al doilea mare partid de guvernământ. Și voiam să-l auzim chiar dela șeful partidului.

Problema minoritarilor, nu se poate pune decât în Transilvania și Bucovina, pentru că aici e îngrămadită cea mai mare de minoritari, cari se agită mereu și bat — cu plângeri nedrepte — de-atâția ani drumul Genevei. E nevoe însă, să precizăm un lucru: problema minoritară, în sensul strict al cuvântului, nu există în țara noastră. Despre minoritari se poate vorbi. Despre problema minoritară nu. Pentru că numărul lor, în raport cu al națiunii dominante, e atât de minuscul, încât nu poate constitui nici un pericol, dacă noi nu ne-am purta atât de civilizată cu ei.

Dar așa puțini cum sunt, au reușit să se evedențieze, în multe rânduri chiar să terorizeze politicește. Studii componenta comisiilor interinare din Ardeal și Bucovina și mai ales, urmăriți activitatea românească a acestor comisii. Partidele noastre politice s'au căclut an de-arândul în fața celui maghiar, solicitându-i un cartel electoral.

Și — natural — solicitații fiind minoritarii la o colaborare cu majoritarii, au avut pretenții. Unele au fost satisfăcute. Altele se cereau satisfăcute. Sau mai ivit altele. S'au mai făcut concesii. Pretențiile au trecut atunci — prin procesul psihologic obicinuit — dela pretenții politice la obrăznicie. Și-atunci s'a născut problema minoritară, care, într'un fel s'au altul trebuie lichidată. Nu soluționată, căci aceasta ar însemna prelungirea ei, la nesfârșit. Orice deosebi ai soluționa-o, pretențiile și problemele cu geneza în ea, se vor găsi, oameni interesați, cari exploatându-le, să agite minoritățile și să contribuie la inveninarea raporturilor dintre ele, și națiunea dominantă.

In expunerea d-lui Mihalache, am așteptat și o parte privitoare la minorități, pentru că partidul de sub președenția d-sale, este singurul care are în Transilvania, o masă electorală constantă și cadre adânc înrădăcinate în sufletul poporului. Pe lângă aceasta, mai are fruntași cari au răbdat în închisorile ungurești, pentru cauza minorității române. Și astăzi numai ei sunt acei cari ar putea lichida problema minorității, chiar în marginile hotărârilor luate la Alba-Iulia în 1918, holariri pe cart minoritarii le aruncă în obrazul partidului național-țărănesc, de câte ori e vorba de probleme minoritare, nedându-și seamă că așa zisa egalitate de tratament a minorităților cu majoritatea, nu poate exista atât timp, cât interesele națiunii dominante sunt prejudiciate.

Iată de ce am așteptat expunerea d-lui Mihalache și iată de ce nu ne-a mulțumit pentru că ne face impresia că și d-sa socotește partea programatică a partidului național-țărănesc, privitoare la minorități, soluționată la Alba-Iulia în 1918.

Regretăm că nu e așa și că trebuie să spunem — de și ne doare sufletul — că noi românii suntem acei cari căutăm și jindim după egalitatea în drepturi cu minoritarii. Ei, de mult ne-au luat-o înainte și pe lângă multe altele, pot vorbi despre Budapesta ca despre Capitala lor — numindu-o chiar astfel — dar un discurs al d-lui Maniu sau al d-lui Mihalache nu poate vedea lumina tiparului, pentru că sunt risum teneatis subversive.

Aceasta e problema minoritară... Vladimír Barbu

Nerușinata sfruntare

Dăm în altă parte a ziarului o telegramă a agenției Rador din care se vede că ungurii spun în comunicatul înaintat Societății Naționale în urma „anchetei” pe care zice că a făcut-o pentru a satisface ordinului primit, că „ancheta” n'a putut stabili nici o legătură între guvernul sau autoritățile ungurești și atentatul dela Marsilia.

„Doar câțiva funcționari n'au controlat cu sârguință pe emigranții croați, și acești funcționari au fost pedepsiți...”

Așa ceva nu s'a mei pomenit!

Adică toată vina se reduce la controlul neglijat de acei funcționari — cari au fost pedepsiți? Dar Janka Pusztas? Dar faptul că ofițeri ai (Continuarea în pag. II).

vărata situație a școlilor românești din Jugoslavia. Dacă dânsii cunosc într'adevăr chestiunea acestor școli atunci ne întrebăm, cum cred dânsii — cei dela Tinerime — că elevii români din Jugoslavia vor putea să ia parte la concursul propriu zis, să rezolve temele, să desvolte subiectele ce li se vor da, în limba românească, atunci când acești elevi abia dacă pot să-și scrie numele în românește? Știu acest lucru, trist, dar adevărat, cei dela Tinerime? Știu dânsii că despre școli românești în Jugoslavia nici nu se poate vorbi? Nu se poate vorbi din simplul motiv că ele nu există. Am fi foarte recunoscători celor cari ne-ar putea indica măcar o singură comună din Banatul jugoslav, de exemplu ca să nu mai vorbim de Timoc, unde să func-

ționeze o școală primară românească.

Ni se va aduce ca dovadă convenția școlară ce-o avem cu jugoslavii și ni se va spune că n'ă baza acestei convenții s'au făcut în ultimul timp numiri de învățători români la mai multe școli românești din Jugoslavia. Da, este adevărat că s'au făcut numiri dar aceste numiri se reduc doar la 5 (cinci) învățători. Și, și aceștia, deși numiți la școli românești, nu pot ține prelegeri în limba românească, pentru că lor li s'au predat clasele superioare, a V-a și VI-a unde nu se fac materii decât în limba sârbă, în timp ce la clasa I-a, propun numai învățători sârbi.

Ni se va mai spune că avem și un gimnaziu românească la Vârșat.

(Continuarea în pag. II).

